

RECENSION

Joaquin Phoenix i *Her*. Distr. UIP

Her

Originaltitel: **Her**
Svensk titel: **Her**
Regi: **Spike Jonze**
Producent: **Megan Ellison, Spike Jonze, Vincent Landay**
Manus: **Spike Jonze**
Foto: **Hoyte van Hoytema**
Roller: **Joaquin Phoenix, Scarlet Johansson (röst), Amy Adams, Rooney Mara, Chris Pratt, Kristen Wiig, Matt Letscher m fl**
USA 2013
Längd i tid: **2 tim 6 min**
Distributör: **United International Pictures AB (UIP)**

Filmaren Spike Jonze (*I huvudet på John Malkovich*) har rättvist geniförklarats. Han har bara regisserat fyra långfilmer på 15 år. Her är det bästa han gjort hittills. Faktum är att den är så rörande att hjärtat brister i varannan scen.

Theodore går igenom en svår skilsmässa med Catherine som varit hans kärlek sedan tonåren. Hans jobb består i att skapa handskrivna brev till människor genom ett dataprogram. En dag ser Theodore en reklam för "ett medvetande som känner dig". Det visar sig vara det programmerade operativsystemet OS1. Efter en snabb scanning dyker en röst upp som lovar att bry sig om honom och ingen annan. Samantha (röstasatt av Scarlet Johansson) och Theodore kommer så nära varandra att en skruvad och artificiell kärleksaffär uppstår. Hon finns där så fort han aktiverar öronsnäckan. De delar allt. Pratar om allt. Han projicerar sin längtan efter sitt ex, ingår i lekar där Samantha säger var han ska gå för att inte gå in i folk. De

har till och med sex med varandra. Så här långt har en cyberspace-skildring aldrig gått.

Hela Jonzes vackert inslagna filmpaket är så minutiöst genomarbetat. Från det sublimes manuset och den science fiction-inspirerade scenografin till Joaquin Phoenix höga byxlinning och Los Angeles smogtäckta gator. Her är aldrig kalkylerad och sentimental utan drivs av sin intimitet och sitt starka patos. Upplägget påminner starkt om *Eternal sunshine of the spotless mind* (2004). En nog så viktig del är att svenska Hoyte van Hoytema (*Call girl*) är fotograf. Hans varma färgskalor går in i varandra som en palett och förstärker mystiken som omger hela berättelsen.

Phoenix får oftast spela explosiva och extroverta karaktärer - Freddie i *The Master* (2012), *Commodus i Gladiator* (2000) och som Johnny Cash. I *Her* förkroppsligar han en enstöring som innerst inne är en obotlig romantiker. Han framstår som en nörd med brunmelnerade runda glasögon, ett dataspel som enda kvällssällskap och en fåordig blygsamhet.

Her är en smått dystopisk vision. Ett gläntande på framtidsdörren där fysisk och psykisk kärlek inte behöver vara sammankopplade. Inte nödvändigtvis hur datorerna ska ta över våra liv utan snarare hur vi växer upp i en tidsålder där vi hela tiden går omkring som onåbara zombies och styrs av nästa generations tekniska leksaker.

Filmen är skrämmande på ett subtilt sätt, men trots allt ett hoppfullt dokument ur ett socialt perspektiv. Samtidigt är det en underbar värld att gå omkring i under två timmar.

All eftertänksamhet, tron på kärleken och en insikt om hur vi måste återgå till det mest basala gör *Her* till ett mästerverk.

Fredrik Söderlund

FILMRUTAN